

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ (II)

Ρατσισμός

Περιθωριακός

Μειονότητα

Ε.Ε.Ε. κ.ο

Σχολική Αποτυχία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

Ένταξη - Ενσωμάτωση – Αφομοίωση

ΣΤΙΓΜΑ

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

ΦΤΩΧΙΑ

■ **MEIONOTHTA**

ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ

Τσαούσης (1987): κοινωνικό σύνολο το οποίο αποτελεί αντικείμενο προκατάληψης ή δυσμενούς μεταχείρισης λόγω των ιδιαιτέρων φυλετικών ή πολιτισμικών γνωρισμάτων του.

Καζαμίας (1999): Μειονότητα αποτελεί μια ομάδα η οποία έχει:

1. Διαφορετικά εθνικά, γλωσσικά, θρησκευτικά χαρακτηριστικά
2. Είναι αριθμητικά κατώτερη από τον υπόλοιπο πληθυσμό(;)
3. Βρίσκεται σε μη κυρίαρχη θέση
4. Τα μέλη της επιθυμούν να διατηρήσουν τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους

Giddens (2002): μια μειονοτική ομάδα έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Βρίσκεται σε μειονεκτική θέση (κοινωνικές σχέσεις, αλληλεπιδράσεις – θεσμικά – νομικά)- στερείται εξουσίας και δύναμης
2. Έχει μια αίσθηση αλληλεγγύης και αυτοσυνείδησης
3. Είναι κοινωνικά απομονωμένη
4. Τείνει να συγκεντρώνεται σε ορισμένες περιφέρειες
5. Προωθεί την ενδογαμία για να διατηρήσει την πολιτισμική της ταυτότητα
6. Η συμμετοχή στη μειονοτική ομάδα δεν είναι εθελοντική - Θέση δοτή

ΟΡΙΣΜΟΣ

Μειονότητα: Υποομάδα μέσα σε μια κουλτούρα η οποία διακρίνεται από την επικρατούσα εξαιτίας διαφορών:

1. Στα φυσικά χαρακτηριστικά
2. Στη γλώσσα
3. Στα έθιμα
4. Στα πολιτισμικά πρότυπα

ΦΥΛΕΤΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ

Ελλάδα – μειονότητα;

ΕΝΤΑΞΗ – ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΕΝΤΑΞΗ – ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

- Τσαούσης (1987):
- Η ένταξη συνδέεται με την απόδοση θέσης σε μια ευρύτερη κοινωνική ομάδα στο πλαίσιο της οργάνωσης ενός κοινωνικού συνόλου.
- Η ενσωμάτωση συνδέεται με την αποδοχή, την αλληλεπίδραση και την ισότιμη συμμετοχή του ατόμου στην κοινωνία - συνένωση ατόμων σε ένα βασικό σύνολο
- Ο Τσιρινέλης (1993) υποστηρίζει ότι η ένταξη προηγείται της ενσωμάτωσης
- Ένταξη: απόδοση θέσης και κοινωνικού ρόλου
- Ενσωμάτωση: αλληλοπαραδοχή ενός ατόμου ή ομάδας από ένα κοινωνικό σύνολο

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ένταξη:

«Η τοποθέτηση ατόμου ή ομάδας σε μια ευρύτερη (θέση – ρόλος)»

Ενσωμάτωση:

«Η αποδοχή, η αλληλεπίδραση και η ΙΣΟΤΙΜΗ συμμετοχή του ενταγμένου ατόμου στην κοινωνία»

Ποιους αφορά η ένταξη και η ενσωμάτωση; (εκείνους που βρίσκονται έξω από το κοινωνικό σώμα)

ΑΦΟΜΟΙΩΣΗ

ΑΦΟΜΟΙΩΣΗ

Τσαούσης (1987):

Η πλήρης ταύτιση ενός ατόμου ή μιας ομάδας με ένα κοινωνικό σύνολο ΚΑΙ Η ΑΠΟΔΟΧΗ του πολιτισμού του

Billingmeir (1991): «Η αφομοίωση αποτελεί μια νέα αίσθηση του ανήκειν» *(πρώτη επαφή, σύγκρουση, συμβιβασμός)*

Παρατηρήσεις:

- Δεν αφομοιώνονται όλοι με τον ίδιο ρυθμό
- Τονίζεται η σημασία της εκπαίδευσης ως μηχανισμού αφομοίωσης

Σύμφωνα με τον Giddens (2002):

Οι μετανάστες κατά τη διαδικασία της αφομοίωσης εγκαταλείπουν συνήθειες και πρακτικές προσαρμόζοντας τη συμπεριφορά τους στην πλειονότητα.

ΟΡΙΣΜΟΣ

Έμμεσος ή άμεσος εξαναγκασμός των μειονοτικών ομάδων για υιοθέτηση πολιτισμικών προτύπων και προτύπων συμπεριφοράς της κυρίαρχης ομάδας

Συνεπάγεται: ομοιομορφοποίηση

αλλοτρίωση

ΑΤΟΜΟ ΥΒΡΙΔΙΟ

απώλεια ταυτότητας- ψυχολογικές επιπτώσεις

- Το φαινόμενο της «πολιτισμικής αφομοίωσης»
- Ομάδες υιοθετούν τα πολιτισμικά πρότυπα της κυρίαρχης ομάδας και το αντίθετο.
- Π.χ. Αφρικανοί δούλοι

Η ιδέα της αφομοίωσης σήμερα;

ΠΕΡΙΘΩΡΙΑΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΠΕΡΙΘΩΡΙΑΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Σύμφωνα με τον Park (1928):

«Ο περιθωριακός άνθρωπος είναι καταδικασμένος να ζει σε δύο κοινωνίες και δύο κουλτούρες (μετανάστης)»

Καζνέφ & Βικτόρωφ (1981) ορίζουν τον περιθωριακό άνθρωπο ως τον *«άνθρωπο των παρεκτροπών»*

Σύμφωνα με τον Τσαούση (1987):

«ο περιθωριακός άνθρωπος εκδηλώνει μια συμπεριφορά που παρεκκλίνει από τη συνηθισμένη»

Η Βαξεβάνογλου (2001) συνδέει τον περιθωριακό άνθρωπο με την:

« απουσία μιας σταθερής και κοινωνικά αποδεκτής δραστηριότητας»

Ο Μυλωνάς (2000) υποστηρίζει ότι :

«Τα άτομα περιθωρίου –εκδηλώνουν μια συμπεριφορά που παρεκκλίνει από τα αποδεκτά – ΟΜΩΣ βρίσκεται εντός των ορίων νομιμότητας»

- Κατά την υπέρβαση των ορίων της νομιμότητας παρεμβαίνουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί

ΟΡΙΣΜΟΣ

«Το περιθωριακό άτομο: ζει στα δυσδιάκριτα όρια της νομιμότητας και της παρανομίας με ελλιπή κοινωνική ένταξη και απουσία κοινωνικά αποδεκτής εργασίας»

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

- ✓ Ποια άτομα εντάσσονται στο περιθώριο;
- ✓ Η ένταξη στο «περιθώριο» είναι αποτέλεσμα προσωπικών επιλογών;
- ✓ Μήπως η περιθωριοποίηση πλήττει άτομα συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων;

ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

***όπου γίνεται χρήση των όρων – συσχετίζονται με την έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι ομάδες που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό έχουν συνήθως συγκεκριμένα κοινωνικά χαρακτηριστικά:

1. Κοινωνική τάξη
2. Φύλο
3. Εθνικότητα ↔ Λειτουργούν ως προδιάθεση
4. Οικογενειακή κατάσταση
5. Παραβατικότητα (*σύστημα κοινωνικού ελέγχου*)

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ε.Ε.Ε. κοινωνικές ομάδες: είναι εκείνες που λόγω των κοινωνικών χαρακτηριστικών τους είναι επίφοβες να περιέλθουν σε Κοινωνικό Αποκλεισμό

ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ

Του μαθητή;
Του δασκάλου;
ή
Του σχολείου;

- Δύσκολο να ορισθεί;
- Ανάλογα με την ηλικία του μαθητή – διαφορετική ερμηνεία;

- Σύμφωνα με τον Γέρου (1991):

«Η σχολική αποτυχία είναι αποτέλεσμα»:

1. Βιοτικού επιπέδου οικογένειας
2. Πολιτισμικού επιπέδου οικογένειας
3. Οργανωτικής διάρθρωσης του σχολείου και του εκπαιδευτικού συστήματος

- Σύμφωνα με τον Παπαδόπουλο (2001):

«Η σχολική αποτυχία συνδέεται με τη δυσκολία του μαθητή να ανταποκριθεί στα αναμενόμενα επίπεδα μάθησης»

«Η σχολική αποτυχία προσεγγίζεται ως ατομική δυσχέρεια κατάκτησης συγκεκριμένων γνώσεων και δεξιοτήτων σε προκαθορισμένα χρονικά, ηλικιακά ή ακαδημαϊκά πλαίσια» (Κωσταντίνου & Πλειός, 1999 . Leithwood 2010 . Τουρτούρας, 2012)

Η δυσχέρεια εντός του εκπαιδευτικού συστήματος εκδηλώνεται:

- Μειωμένη σχολική επίδοση
- Προσωρινή ή οριστική εγκατάλειψη του σχολείου

- Συνδέεται η σχολική αποτυχία με τον κοινωνικό αποκλεισμό;
- Σύμφωνα με τον Μυλωνά (2002):
- *«Η σχολική αποτυχία αφορά ένα σημαντικό ποσοστό του μαθητικού πληθυσμού και αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα»*
- Οδηγεί:
- Στον εκπαιδευτικό αποκλεισμό και στον κοινωνικό αποκλεισμό
- Στην εργασιακή αβεβαιότητα
- Στην κοινωνική ευπάθεια

ΟΡΙΣΜΟΣ (ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ)

«Η μη επίτευξη εκπαιδευτικού στόχου»

Ερωτήματα που εγείρονται:

1. Ποιος είναι ο εκπαιδευτικός στόχος;
2. Ποια πορεία ακολουθείται για την επίτευξή του;
3. Ποιο είναι το σύστημα αξιολόγησης;

Θέμα για συζήτηση

Το φαινόμενο των αστέγων

Να προσδιορίσετε τους παράγοντες της
προσαύξησης του φαινομένου.

Να προσδιορίσετε τις συνέπειες της αστεγίας

ΑΣΤΕΓΟΙ

Παράγοντες προσαύξησης του φαινομένου:

Ανεργία και φτώχεια

Χαλάρωση των οικογενειακών δεσμών – έλλειψη διαπροσωπικών σχέσεων και υποστηρικτικού πλαισίου

Ενδοοικογενειακή βία

Ροές προσφύγων – μεταναστών

Ανεπαρκής υποστήριξη ατόμων που αποχωρούν από νοσοκομεία, φυλακές και άλλα δημόσια ιδρύματα

Οικονομική κρίση – δείκτες ανεργίας

Περιορισμός του κοινωνικού κράτους...

- Συνέπειες της αστεγίας:
- Μειωμένο προσδόκιμο ζωής
- Διακρίσεις και απομόνωση από το κοινωνικό σύνολο
- Εμπόδια πρόσβασης σε βασικές δημόσιες παροχές και προνόμια
- Αδυναμία κοινωνικής ένταξης στον τόπο διαμονής
- Εμφάνιση ψυχικών διαταραχών
- Στιγματοποίηση